

Az információkartell is sérti a versenyjogot

A vállalkozásoknak egymástól függetlenül kell kialakítani áraikat

A közösségi és a magyar szabályok értelmében a versenyjogi rendelkezéseket a gazdaság valamennyi ágazatában - így az agráriumban is - alkalmazni kell. A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) szakértője sorozatában a versenyszabályok mezőgazdasági szektorban való alkalmazhatóságát tekinti át.

Bassola Bálint, jogász

A GVH azért marasztalt el egyes léalma-felvásárlással foglalkozó vállalkozásokat, mert azok az Alma Terméktanács ülésein egymással bizalmas üzleti információkat cseréltek. Ezek az úgynevezett információkartellnek minősülő jogsértések azért aggályosak versenyjogi szempontból, mert megsértik azt a versenyjogi követelményt, amely szerint a vállalkozások egymástól függetlenül kell hogy kialakítsák áraikat.

Ez persze nem jelenti azt, hogy ne lenne szükséges egymás üzleti tevékenységének (például alkalmaz-e akciót a versenytárs) folyamatos figyelemmel követése. Ha azonban üzletpolitikájuk s így áraik meghatározása során bizalmas információkkal rendelkeznek versenytársaik tervezett lépéseiről, akkor anélkül tudják mesterséges módon magasan tartani a piaci árakat, hogy tényleges ármegállapodás lenne közöttük. Márpedig az ily módon kiiktatott verseny kizárólag a vállalkozások profitmutatói szempontjából kedvező, a fogyasztók számára azonban rendkívül hátrányos, hiszen a jogsértés révén felszámított árakat velük fizettetik meg.

Egy másik esetben a GVH azért szabott ki összesen több mint száznyolcvanmillió forint bírságot a Vadgazdasági Termékek és Szolgáltatások Terméktanácsára, a Budapesti Agrárkamara, valamint több vadászati vállalkozásra, mert azok rögzítették a piaci árakat. Ez azt jelentette, hogy a terméktanács és az agrárkamara meghatározott bizonyos, a piacon a vállalkozások által érvényesítendő minimálárakat, ezzel szándékozva mesterségesen kiiktatni a piaci versenyt. Hasonló jogsértésért hozott elmarasztaló határozatot a versenyhatóság a Vágóállat és Hús Terméktanács ellen, ugyanis bizonyítást nyert, hogy annak elnökségi határozata kötelezte a feldolgozókat arra, hogy bizonyos minőségű sertéshúst meghatározott áron vásároljanak fel.

Végül arról is fontos szót ejteni, hogy mit tehetnek a vállalkozások és mit tehet az állam azért, hogy érvényesüljenek a mezőgazdasági politika célkitűzései, ugyanakkor a versenyjogi szabályok se szenvedjenek csorbát. Először is elengedhetetlen, hogy az agráriumban tevékenykedő vállalkozások tisztában legyenek azzal, hogy hol húzódnak a versenyjog határai. Így például a kartellszabályok szempontjából helyénvaló, ha a vállalkozások egymással termelési eszközöket (pl. gépeket) osztanak meg vagy közösen vesznek igénybe tanácsadást, csökkentve ezzel költségeiket, s ily módon növelve hatékonyságukat, versenyképességüket. Az árakban való megegyezés, a piac versenytársak közötti felosztása azonban súlyos versenyjogi jogsértéseket valósít meg, ami tetemes versenyfelügyeleti bírságot von maga után.

S mit tehet az állam? Az államtól elvárható, hogy ösztönző politikát folytasson. Segítse elő az agráriumban tevékenykedő kis- és középvállalkozások önszerveződését, biztosítson részükre innovációs hozzájárulást, testre szabott finanszírozási és hitellehetőségeket, rendszeres képzést, infrastrukturális támogatást és mozdítsa elő speciális biztosítási konstrukciók kidolgozását. Elengedhetetlen azonban, hogy ezeket a programokat egymástól ne elszigetelten, hanem komplexen, összehangoltan működtesse.

Nem minden információcsere kartell

A kartell nem más, mint adott piac működésének magánérdekű, versenyt kizáró vagy korlátozó szabályozása. A tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (tpvt.) tiltja a vállalkozások közötti versenyellenes megállapodásokat, összehangolt magatartásokat, illetve a vállalkozások társulásainak olyan döntését, amely ilyen célra irányul. A tptv. szerint tilos a vállalkozások közötti összehangolt megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek az a döntése, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza vagy ilyen hatást fejt, illetve fejthet ki. A megállapodás akkor nem minősül ilyennek, ha az egymástól nem független vállalkozások között jön létre. A versenyszabályozás egyik alapvető célja, hogy a piaci szereplők a saját döntéseiknek megfelelően, szabadon és önállóan hozzák meg üzleti döntéseiket. Nyilvánvaló, hogy a vállalkozásoknak érdeke az önálló döntésekből és az információhiányból eredő kockázatok csökkentése. Nem minden vállalkozások közötti információcsere minősül versenyellenesnek. Különösen sokszereplős verseny piacon a nem vállalkozásspecifikus, tehát összesített adatok megismerése, kicserélése még kifejezetten versenyt erősítő jelenségnek is nevezhető. Azok az információcserek azonban, amelyeknek az a célja vagy hatása, hogy a versenytársak bizonytalan viselkedéséből eredő kockázatokat csökkentsék, ellentétesek a fent említett versenyszabályozási céllal.

(Napi Gazdaság, 2007. február 15., csütörtök, 9. oldal)